

АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Аудитын сэдэв:

**ОРОН НУТГИЙН 2024 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД ДҮГНЭЛТ
ӨГӨХ АУДИТ**

**Аудит хийсэн
үндэслэл, бүрэн эрх:**

Аудитыг Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2.3, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5.1 дэх заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2023 оны А/04 дугаар тушаалаар батлагдсан “Аудитын жилийн төлөвлөгөө”- ний дагуу хийж гүйцэтгэв.

**Тайланг хүргүүлсэн
этгээд:**

**Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газар, аймгийн ИТХ,
Засаг дарга**

АРХАНГАЙ АЙМАГ

2023 оны 11 дүгээр сар

Архангай аймгийн 2024 оны орон төсвийн төсөлд төсвийн орлого нэмэгдүүлэх, төсвийн зарлагыг бууруулах, төсвийн санхүүжилтийн үр ашгийг дээшлүүлэх талаар санал зөвлөмж боловсруулж, аймгийн ИТХ-д хүргүүлэн, олон нийтэд мэдээлэхэд аудитын зорилго чиглэгдлээ. Энэ зорилготой холбоотой дараах асуудлын хүрээнд аудитыг төлөвлөж гүйцэтгэв. Үүнд:

- Орон нутгийн 2024 оны төсвийн төслийг холбогдох хууль, журамд заасан шаардлагад нийцүүлэн боловсруулсан эсэх
- Орон нутгийн 2024 оны төсвийн төсөлд орлогын саналыг хууль тогтоомжид заасныдагуу иж бүрэн, бодитой тооцож төлөвлөсөн эсэх
- Орон нутгийн 2024 оны төсвийн төсөлд зарлагын саналыг хууль тогтоомжид заасныдагуу иж бүрэн, бодитой тооцож төлөвлөсөн эсэх
- Орон нутгийн 2024 оны төсвийн төслийг арвилан хэмнэлттэй, үр ашигтай, үр нөлөөтэй байхаар төлөвлөсөн эсэх

ОРОН НУТГИЙН 2024 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛ НЬ ДУНД ХУГАЦААНЫ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛД НИЙЦСЭН БОЛОВЧ АЙМГИЙН ХӨГЖЛИЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ БАТЛААГҮЙ БАЙНА

Хүснэгт №1 ТЕЗ-ийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээ, зарцуулах төсөв /сая төгрөг/

Салбарын чиглэл	Байгууллагын тоо	Хэрэгжүүлэх		зарцуулах төсөв /сая.төг/
		Хөтөлбөрийн тоо	арга хэмжээний тоо	
Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсныбайгууллагын үйл ажиллагаа	20	1	4	4,497.1
Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	20	1	5	49,542.5
Санхүү хяналт	1	1	2	429.7
Төрийн өмч, худалдан авах эрхийгхэрэгжүүлэх	2	1	1	623.9
Хөдөө аж ахуй, газар тариалан аж үйлдвэр	1	1	1	1,481.9
Хүрээлэн буй орчин	4	2	5	1,782.6
Барилга хот байгуулалт нийтийн аж ахуй	1	1	4	994.7
Эрүүл мэнд	20	1	1	1,858.7
Соёл урлаг спорт, аялал жуулчлал	24	1	1	2,863.6

Боловсрол шинжлэх ухаан	65	1	1	6,103.7
Нийгмийн хамгаалал	1	1	2	117.7
Нийт дүн	159	12	27	70,296.1

Аймгийн 2024 оны орон нутгийн төсвийн төсөлд тусгагдсан 57 төсөл арга хэмжээ нь аймгийг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэлийн 8, аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 6 зорилттой агуулгын хувьд нийцэж байна. Харин аймгийн хөгжлийн 2024 оны жилийн төлөвлөгөө батлагдаагүй байна.

Аймгийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөг батлаагүй, жилийн эцсийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр төлөвлөж байгаа тухай аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 11 дүгээр сарын 21-ны өдрийн 113 тоот албан бичгээр хариу ирүүлсэн нь Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.6-д Аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал Аймаг, нийслэл, хотын хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний төслийг жил бүрийн 10 дугаар сарын 01-ний дотор батална” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

✚Аймгийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөг Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.6-д заасан хугацаанд баталж байх зөвлөмжийг аймгийн ИТХ-д хүргүүллээ.

✚Төсвийн төсөл нь Төсвийн тухай хууль, Сангийн сайдын 244 дүгээр тушаалаар баталсан “Орон нутгийн төсвийн төсөл боловсруулах журам”-ын дагуу иж бүрэн ирээгүй тул төсвийн төслийг Төсвийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.4, 67 дугаар зүйлийн 67.2, Сангийн сайдын 244 дүгээр тушаалаар баталсан Орон нутгийн төсвийн төсөл боловсруулах журам”-д заасан шаардлагын дагуу бүрэн ирүүлж байх зөвлөмжийг аймгийн Засаг даргад хүргүүллээ.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ: ТӨСВИЙН ОРЛОГЫГ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИАР БАТЛАГДСАН ХЭМЖЭЭНД ТӨЛӨВЛӨСӨН БӨГӨӨД ЗАРИМ НЭР ТӨРЛИЙН ОРЛОГЫГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ БОЛОМЖ БАЙНА.

Орон нутгийн 2024 оны төсвийн орлогыг Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн дагуу татварын 19 нэр төрөл, татварын бус 4 нийт 23 нэр төрлийн орлогын хүрээнд төлөвлөсөн байна. Нийт орлогын 60%-ийг цалин хөлсний албан татвар эзэлж байна.

Аймгийн Засаг даргаас төсвийн ерөнхийлөн захирагч нарын 2024 оны төсвийн төслийг боловсруулах удирдамж, Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Орон нутгийн төсвийн төсөл боловсруулах журам зааврын хүрээнд орон нутгийн орлогын төсвийн төслийг боловсруулахдаа сумдаас ирүүлсэн төсвийн төсөл, мэргэжлийн байгууллагууд, газар хэлтсүүдээс ирүүлсэн холбогдох тооцоо судалгааг нэгтгэж, орон нутгийн төсвийн суурьорлогыг 14,338.1 сая төгрөгөөр боловсруулан Сангийн Яаманд хүргүүлжээ.

Сангийн яамнаас суурь орлогыг нэмэгдүүлэх чиглэлийг баримтлан нийт дүнгээр **21.5** хувь буюу **3,083.0** сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн хянасан байна. Өндөр дүнгээр нэмэгдүүлсэн зарим нэр төрлийн орлогыг авч үзвэл:

✚ Цалин хөлсний орлогын албан татварыг 2024 онд төрийн албан хаагчдын үндсэн цалинг үнийн өсөлттэй уялдуулан нэмэгдүүлэх бодлогын хүрээнд 21.1 хувь буюу **1,816.3** сая төгрөгөөр,

- ✚ Хадгаламжийн хүүгийн орлогын татварыг 14.8 хувиар буюу **193.6** сая төгрөгөөр, Газрын
- ✚ дуудлага худалдааны орлогыг 665.7 хувь буюу **139.8** сая төгрөгөөр,
- ✚ Ойн нөөц ашигласны төлбөрийг / самрын орлого / 52.1 хувиар буюу **125.0** сая төгрөгөөр,
- ✚ Үл хөдлөх хөрөнгийн татварыг 20.0 хувиар буюу **58.2** сая төгрөгөөр,
- ✚ Засгийн газрын дамжуулан зээлдүүлэх гэрээний эргэн төлөлттэй холбоотой хүүгийн орлогыг **508.7** сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн хянасан байна.

Аймгийн ИТХ-аар батлуулах 2024 оны орон нутгийн төсвийн орлогод Сангийн Яамнаас хянасан суурь орлого 17,421.1 сая төгрөг дээр малын тоо толгойн албан татварын 2,375.4 сая төгрөг, нийт болон суурь орлогын зөрүүгээр үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 192.2 сая төгрөг, авто тээвэр өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар 90.0 сая төгрөг, улсын тэмдэгтийн хураамж 11.0 сая төгрөг, газрын төлбөр 109.6 сая төгрөг, ус рашааны нөөц ашигласны төлбөр 37.9 сая төгрөг нийт 440.7 сая төгрөг нэмэгдэж, аймгийн төсвийн орлогыг **20,237.2** сая төгрөгөөр төлөвлөсөн байна.

ОРОН НУТГИЙН 2024 ОНЫ ТӨСВИЙН ОРЛОГЫГ 777.1 САЯ ТӨГРӨГӨӨР НЭМЭГДҮҮЛЭХ БОЛОМЖ БАЙНА

Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газраас орон нутгийн 2024 оны төсвийн орлогыг аудитын явцад цуглуулсан нотлох баримт материалд үндэслэн дараах 3 нэр төрлийн орлогыг Сангийн яамны хянасан дүнгээс нийт 777.1 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх саналыг хүргүүлж байна. Үүнд:

Хүснэгт № 2

Татварын болон татварын бус орлого

/сая төгрөг/

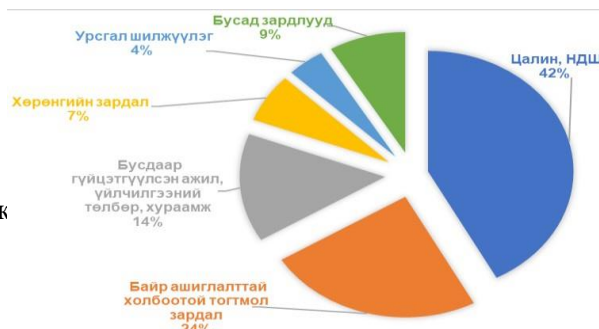
№	Орлогын нэр	Сангийн яамны хянасан дүн	Аудитын боломжит санал	Нэмэгдүүлэх хэмжээ
1	Хадгаламжийн хүүгийн орлогоос тооцох татварын орлого	1,500.0	1,600.0	100.0
2	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого болон түрээсийн орлого	20.0	62.2	42.2
3	Цалин хөлсний орлогын албан татвар	10,440.0	11,074.9	634.9
Нийт дүн		11,960.0	12,737.1	777.1

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ: ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГЫГ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИАР БАТЛАГДСАН ХЭМЖЭЭНД ТӨСӨВ ЗАХИРАГЧ БҮРЭЭР ТӨЛӨВЛӨСӨН БАЙНА

Орон нутгийн 2024 оны төсвийн зарлагын саналыг нийт **46,726.7** сая төгрөгөөр төлөвлөн Сангийн Яаманд хянуулахаар хүргүүлснийг **7,014.8** сая төгрөгөөр буюу 15.0 хувиар нэмэгдүүлэн хянаж, Монгол Улсын 2024 оны нэгдсэн төсвийн тухай хуулиар аймгийн төсвийн зарлагыг **53,741.1** сая төгрөгөөр баталсан байна.

Дүрслэл: №1

Сангийн Яамнаас хянасан төсвийн зарлагыг зардлын эдийн засгийн ангиллаар авч үзвэл: Нийт зардлын 42.0 хувийг цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал 42.0 хувийг, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 24.0 хувийг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн төлбөр хураамж

9.0 хувийг, хөрөнгийн зардал 7.0 хувийг, урсгал шилжүүлэг, тэтгэмж 4.0 хувийг эзэлж байна.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ: ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД ТУСГАГДСАН НИЙТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНХҮҮЖИЛТИЙН 81.6 ХУВЬ НЬ ТӨСӨВЛӨЛТИЙН ШААРДЛАГЫГ ХАНГАСАН БАЙНА.

Аймгийн 2024 төсвийн төсөлд тусгасан хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний санхүүжих дүнгийн 81.6%-тай тэнцэх төсөл арга хэмжээ нь төсөвлөлтийн шаардлага хангасан байна.

Аймгийн 2024 оны төсвийн төсөлд аймгийн ОНХС, авто замын сан, ОНТХО-ын эх үүсвэрээс санхүүжүүлэх нийт 13,732.9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 57 төсөл, арга хэмжээг 11,184.8 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр тусгасан байна. Төсөл, арга хэмжээний ерөнхий мэдээллийг хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №3 Төсөл, арга хэмжээний ерөнхий мэдээлэл

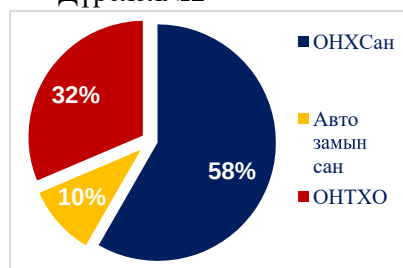
/сая төгрөг/

Ангилал		Хөрөнгө оруулалтын ангилал			Нийт дүн
		Аймгийн ОНХСан	Авто замын сан	Аймгийн ОНТХО	
Барилга байгууламж	Тоо	8			8
	Төсөвт өртөг	2,519.0			2,519.0
	Санхүүжих дүн	1,720.0			1,720.0
Их засвар	Тоо	5	1	17	23
	Төсөвт өртөг	895.2	1,157.6	4,917.4	6,970.2
	Санхүүжих дүн	605.2	1,157.6	3,458.3	5,221.1
Тоног төхөөрөмж	Тоо	14			14
	Төсөвт өртөг	2,668.6			2,668.6
	Санхүүжих дүн	2,668.6			2,668.6
ТЭЗҮ	Тоо	3		1	4
	Төсөвт өртөг	460.1		50.0	510.1
	Санхүүжих дүн	460.1		50.0	510.1
Бусад	Тоо	3			3
	Төсөвт өртөг	1,065.0			1,065.0
	Санхүүжих дүн	1,065.0			1,065.0
Нийт ТАХ	Тоо	33	1	18	52
	Төсөвт өртөг	7,607.9	1,157.6	4,967.4	13,732.9
	Санхүүжих дүн	6,518.9	1,157.6	3,508.3	11,184.8

Эх сурвалж: Аймгийн Засаг даргаас ирүүлсэн хөрөнгө оруулалтын ТАХ-ний мэдээлэл

Аймгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр тусгасан 11,184.8 сая төгрөгийн санхүүжих дүнтэй 57 төсөл, арга хэмжээний 14 хувь нь барилга байгууламж, 49.1 хувь нь их засварын ажил, 24.6 хувь нь тоног төхөөрөмж бэлтгэн нийлүүлэх, 7 хувь нь ТЭЗҮ, зураг төсөв, 5.2 хувь нь бусад хөрөнгө оруулалтын ажлууд байна.

Дүрслэл №2

Аймгийн 2024 оны төсвийн төсөлд тусгасан нийт хөрөнгө оруулалтын 58.3% буюу 33 төсөл, арга хэмжээг ОНХС-ийн 6,518.9 сая төгрөгөөр, 10.3 хувь буюу нэг арга хэмжээг авто замын сангийн 1,157.6 сая төгрөгөөр, 31.4 хувь буюу 23 төсөл, арга хэмжээг аймгийн ОНТХО-ын 3,508.3 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр тус тус тусгажээ.

Дээрх 57 төсөл арга хэмжээ нь “Аймгийг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”, “Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”, “Аймгийн 2024 оны хөгжлийн төлөвлөгөө”-тэй уялдсан байна.

Хүснэгт№4 Аймгийн дунд болон богино хугацааны бодлогын баримт бичгүүдтэй уялдсанбайдал

Хөрөнгө оруулалт	Нийт ТАХ-ний тоо	Аймгийн дунд болон богино хугацааны бодлогын баримт бичигтэй нийцсэн байдал		
		Аймгийг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл	Аймгийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр	Аймгийн 2024 оны хөгжлийн төлөвлөгөө
Аймгийн орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	23	23	23	23
Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сан	33	12	33	33
Авто замын сан	1	1	1	1

Аймгийн 2024 оны төсвийн төсөлд тусгасан 11,184.8 сая төгрөгийн санхүүжих дүнтэй 57 төсөл, арга хэмжээг төсөвлөлтийн шаардлага хангасан эсэхийг шалгахад авто замын сангийн 1,157.6 сая төгрөгийн нэг, орон нутгийн хөгжлийн сангийн 900.0 сая төгрөгийн гурав, нийт 2,057.6 сая төгрөгийн дөрвөн ТАХ нь ажлын даалгавар, ТЭЗҮ, зураг төсөвгүй, хөрөнгийн ашиглалтын урсгал зардлыг тооцож, орон нутгийн төсөвт нөлөөлөх нөлөөллийн талаарх дүгнэлтийг гаргаагүй байна.

Хүснэгт№5 Төсөвлөлтийн шаардлага хангасан эсэх мэдээлэл

/сая.төгрөг/

Ангилал	Нийт ТАХ			Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй			Санхүүжих дүнд харьцуулсан хувь
	Тоо	Төсөвт өртөг	Санхүүжих дүн	Тоо	Төсөвт өртөг	Санхүүжих дүн	
Аймгийн ОНХСан	33	7,607.9	6,518.9	3	900.0	900.0	8.05
Авто замын сан	1	1,157.6	1,157.6	1	1,157.6	1,157.6	10.35
Аймгийн ОНТХО	23	4,967.4	3,508.3	-	-	-	-
Нийт	57	13,732.9	11,184.8	4	2,057.6	2,057.6	18.40

Хүснэгт№6 Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй төсөл, арга хэмжээ

/сая төгрөг/

Д/д	Төсөл, арга хэмжээний нэр, байршил	Эхлэх/дуусах хугацаа	Төсөвт өртөг /сая.төг/	Санхүүжүүлэх дүн /сая.төг/	Ангилал	Ажлын даалгавар, ТЭЗҮ, зураг төсөв Боловсруулагдсан эсэх
1	Малчдын өвс, тэжээлийн агуулах, саравч барих (Хашаат, Өндөр-Улаан, Ихтамир, Булган сум)	2024	280.00	280.00	Барилга байгууламж	Үгүй
2	Аймгийн хог хаягдлын цэгийг цэгцлэх	2024	500.00	500.00	Барилга байгууламж	Үгүй
3	Өндөр-улаан сумын 420 хүүхдийн хичээлийн байрны засвар	2024	120.00	120.00	Их засвар	үгүй
Нийт дүн			900.00	900.00		

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.4, Төрийн хэмнэлтийн хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.3.3⁷, Сангийн Сайдын 2021 оны "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 4.1.3⁸, 4.1.6⁹ дах заалттай нийцэхгүй байна.

ӨМНӨХ АУДИТААР ӨГСӨН ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТ 75.7 ХУВЬ БАЙНА

Төрийн аудитын байгууллага Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандартын дагуу өмнөх аудитын тайланд дурдсан асуудал, зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний гүйцэтгэлд хяналт үнэлгээ хийх үүрэгтэй. Энэ нь өмнөх аудитын үр нөлөөг батжуулж, дараагийн аудитын чанар, үр нөлөөг сайжруулах нөхцөл болох бөгөөд аудитын үнэ цэнийг нэмэгдүүлэх, зорилтот хэрэглэгчийг өмнө хийсэн аудитын тайлан болон тухайн үеийн нөхцөл байдлыг эргэн санах, дүгнэх боломж олгодог чухал ач холбогдолтой аудитын нэг үе шат юм.

Аймгийн 2023 оны төсвийн төслийн аудитаар аймгийн ИТХ-д 3 асуудал толилуулж, аймгийн Засаг даргад 7 зөвлөмж хүргүүлснээс 3 зөвлөмж нь хэрэгжих шатанд, 4 зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж, гүйцэтгэл 75.7 хувьтай байна.

Өмнөх онд “хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээг төлөвлөх, гүйцэтгэх, тайлагнах журмыг хэрэгжүүлж орон нутгийн түвшинд баримтлах хөрөнгө оруулалтын нэгдсэн бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэх” тухай зөвлөмжийн дагуу Аймгийн Засаг даргаас ГХБХБГ-т чиглэл өгч 2023 онд 18 сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлж буй төрийн өмчийн ЕБС, цэцэрлэг, дотуур байр, Соёлын төв, ЭМТ, ЗДТГ-ын зориулалттай нийт 173 барилга байгууламжид үзлэг хийж нэгдсэн дүгнэлт, судалгааг боловсруулжээ. Үүний дүнд аймгийн хэмжээний барилга байгууламжийн нэгдсэн дүгнэлт, судалгаанд үндэслэн аймгийн орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх их засварын ажлуудыг эрэмбэлэх арга хэмжээ авч хэрэгжилтийг бүрэн хангасан байна.

Харин “Орон нутгийн төсвийн төслийг Төсвийн тухай хууль, төсвийн төсөл боловсруулах журамд заасан шаардлага, шалгуурын дагуу иж бүрэн боловсруулж, холбогдох нотлох баримтын хамт Төрийн аудитын байгууллагад Төсвийн тухай хуульд заасан хугацаанд ирүүлэх”, “ОНӨААТҮГ-уудын үйл ажиллагааны үр дүнд, дүн шинжилгээ хийж, өөрийгөө санхүүжүүлэн, үр ашигтай ажиллах зарчим баримтлахад тодорхой арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх” талаар өгсөн 2 зөвлөмжийн хэрэгжилт бүрэн хангагдаагүй байна.

АУДИТЫН ДҮН, ДҮГНЭЛТ:

Аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйлс, аудитын дүн, тайланд үндэслэн дараах дүгнэлтийг хийж байна.

- **ОРОН НУТГИЙН 2024 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨЛ НЬ ДУНД ХУГАЦААНЫ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛД НИЙЦСЭН БОЛОВЧ АЙМГИЙН ХӨГЖЛИЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ БАТЛААГҮЙ БАЙНА**
- **ТӨСВИЙН ОРЛОГЫГ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИАР БАТЛАГДСАН ХЭМЖЭЭНД ТӨЛӨВЛӨСӨН БӨГӨӨД ЗАРИМ НЭР ТӨРЛИЙН ОРЛОГЫГ НЭМЭГДҮҮЛЭХ БОЛОМЖ БАЙНА**
- **ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГЫГ ТӨСВИЙН ТУХАЙ ХУУЛИАР БАТЛАГДСАН ХЭМЖЭЭНД ТӨСӨВ ЗАХИРАГЧ БҮРЭЭР ТӨЛӨВЛӨСӨН БАЙНА**
- **ТӨСВИЙН ТӨСӨЛД ТУСГАГДСАН НИЙТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНХҮҮЖИЛТИЙН 81.6 ХУВЬ НЬ ТӨСӨВЛӨЛТИЙН ШААРДЛАГЫГ ХАНГАСАН БАЙНА**
- **ӨМНӨХ АУДИТААР ӨГСӨН ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТ 75.7 ХУВЬ БАЙНА**

ЗӨВЛӨМЖ

Аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйлс, аудитын дүн, тайланд үндэслэн дараах зөвлөмжийг хүргүүлж байна.

Архангай аймгийн ИТХ-ын дарга Б.Батжаргалд

1. Аймгийн тухайн жилийн хөгжлийн төлөвлөгөөг Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.6 дэх хэсэгт заасан хугацаанд баталж байх

2024 оны 10 дугаар сарын 01-ны дотор Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Архангай аймгийн Засаг дарга Б.Цэрэннадмидад

1. Авто замын сангийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх “Цэцэрлэг хотын төв доторх хатуу хучилттай авто зам, засвар арчлалт, тохижилт”-ын ажилд Төсвийн тухай, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуульд заасны дагуу төсөвлөлтийн шаардлагыг хангуулж ажлын даалгавар, ТЭЗҮ, зураг боловсруулсан байх
2. Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2024 оны хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн “Малчдын өвс, тэжээлийн агуулах, саравч барих” (Хашаат, Өндөр-Улаан, Ихтамир, Булган сум), “Аймгийн хог хаягдлын цэгийг цэгцлэх”, “Өндөр-улаан сумын 420 хүүхдийн хичээлийн байрны засвар”-ын ажлуудад зураг төсөв, ажлын даалгавар боловсруулах, ашиглалтын зардлыг тооцож, орон нутгийн төсөвт нөлөөлөх нөлөөллийн талаарх дүгнэлтийг гаргах

2024 оны 03 дугаар сарын 01-ны дотор Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

3. Төсвийн төсөлд Төсвийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйл, Төрийн хэмнэлтийн хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.3.3-д тус тус заасан төсөвлөлтийн шаардлагыг хангасан төсөл, арга хэмжээг тусгаж байх

2024 оны 11 дугаар сарын 20-ны дотор Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2023 оны 12 дугаарын 25-ны дотор ирүүлнэ

ҮҮ.

